

DISCURSUL D-lui AL. A. BADAREU

pronunțat în ședința Camerei Deputaților din ziua de Miercuri 11 Decembrie, în chestia licitației pentru Tunelul de la „Isvor“

D. Președinte: Domnul ministru al Lucrărilor Publice are cuvîntul.

D. A. Badareu, Ministrul Lucrărilor Publice: Domnilor deputați. Deși interpelarea e adresată d-lui ministru președinte al Consiliului și ministru de externe, am fost pus în cauză de interpelator și mă simt obligat, să rectific unele fapte, aduse de interpelator și să protestez contra insinuațiilor și calomniilor.

Prima licitație

Lucrarea pregătită pentru tunelul „Isvor“ a fost făcută la direcțiunea lucrărilor noi, cari depinde de direcțiunea generală a căilor ferate.

Direcțiunea căilor ferate, în atribuția competenței sale, cum o înțelege, a făcut condițiuni de admitere la licitațiune pentru aceste lucrări și a făcut două clase de participanți la această licitațiune: o clasă de chemați și o clasă de nechemați, care ar face însă dovadă de anumite titluri de capacitate, prevăzute în condițiunile de licitație.

Chemații au fost șapte case, cunoscute direcțiunii căi ferate, cărora s-a dat tunel și pe toate le-a chemat să dea oferte, făcîndu-le cunoscut, ca acea circulară, pe care interpelatorul o aduce ca echivalentul unui certificat special pentru Bertolero.

Epitetele și formulele de politeț din documentul lui Bertolero, sunt aceleași în toate invitațiunile, căci circulara către toate casele chemate este absolut aceeași, este vorba de o circulară în care au fost chemate casele, cunoscute de a fi făcut lucrări în această specialitate.

S'a chemat pe lângă casele străine, încontestabil toate cari au făcut lucrări de tunel și lucrări săvîrșite în condițiuni bune, fără daraveri cu administrațiunea, s'a chemat și pe acel antreprenor care făcuse acum cîtiva ani tunelul de la Berești.

La prima licitațiune s'au prezentat și din nechemați, cîtiva ingineri romîni, în tovarășie cu o casă străină. S'au făcut calculele ofertelor; căci d-lor, în lucrările tunelului nu poate fi vorba despre un preț pe care să-l ceri de la ofertanți, fiindcă s'a prevăzut între condițiuni, că direcțiunea lucrărilor și-a rezervat dreptul să facă în timpul lucrărilor, toate schimbările care se vor crede de cuviință asupra felului lucrărilor, materialelor etc.

Nu s'a cerut de la ofertanți un preț, ci serii de prețuri. S'a zis însă în condițiuni, că aceste serii de prețuri vor fi comparate după un profil ideal, care s'a desemnat tot între condițiuni.

La prima licitațiune s'a făcut, după acel profil, calculele și s'a dat rezultatul. Direcțiunea a făcut un raport în care declară că prețul cel mai puțin e oferit Bertolero. După legea contabilității, trebuia lucrarea dată lui Bertolero. Dar din felul cum s'au prezentat ofertele și din rezervele pe care le-a făcut, chiar în ofertă Bertolero și din alte împrejurări relevate în raport, am căpătat convingerea că autorul raportului nu prea are conștiință în acest antreprenor, că numai cu mult optimism și cu o mare doză de încredere într'insul, am putea presuma că după acele rezerve și celelalte stipulațiuni echivoce din ofertă, Bertolero ar putea să facă lucrarea și mai cu seamă să o facă la timp.

Directorul general al căilor ferate a luat avizul meu, comunicîndu-mi cari sunt împrejurările, ce fel de raport a făcut serviciul respectiv și licitația a fost anulată. Și a fost anulată între altele pentru că prin noui condițiuni de adjudecare să înălțăm orice echivoc posibil.

S'a prevăzut o nouă condițiune principală, anume: programul de lucrări, adică indicațiunea instalațiunilor de care are să se servească ofertantul, fazele prin care are să-și treacă lucrarea, perioada de timp pe care o va întrebuința la fiecare fază, program care nu s'a cerut la prima licitațiune, s'a cerut la a doua licitație și s'a pus și mențiunea că face parte integrantă și din ofertă și din contract.

A doua licitație

S'a ținut a doua licitație, la care s'a produs o modificare de prețuri: unii ofertanți s'au suit, alții s'au coborît, coborîre inexplicabilă pentru unii, soare inexplicabilă pentru alții, fiind că suirea nu este în proporțiune cu sarcina mării garanției, nici cu amenda pentru neterminarea lucrării la timp.

Din momentul ce-ți iai obligațiunea fermă de a găti lucrările la termen și ai convingerea că le gătești la acel termen, preocuparea de amenzii, nu poate să joace nici un rol, cînd ai instalațiuni suficiente și capacitatea de a face lucrarea, căci schimbarea de preț cu același termen de terminare, pentru că la a doua licitație s'au prevăzut sancțiuni pentru neterminare la timp, dovedește oare care rea credință în obligațiunea ce-ți-o luai la prima licitație.

Avizul direcțiunii

Ce a zis direcțiunea de data aceasta? Direcțiunea a zis: Oferta Bertolero pentru noi este neluabilă în considerare: trebuie să fie considerată ca nulă și neexistentă. — Nu era prin urmare exact ceia ce spunea interpelatorul, că direcțiunea căilor ferate ar fi făcut un raport în care să spună, pe baza rezultatului licitațiunii, oferta cea mai puțină fiind a lui Bertolero, să se aduce asupra aceluia — Nu. A declarat că această ofertă nu este luabilă în considerare și nici nu trebuie să intre în discuțiune oferta Bertolero, nu trebuie să fie comparată cu celelalte oferte pentru motive de ordin tehnic, cari reiesă din însăși oferta, pentru motive de călcare a condițiunilor programului de lucrări care face parte integrantă din ofertă și contract. — Directorul căilor ferate a făcut ceia ce face la aproape totalitatea lucrărilor: înaintea pur și simplu: „La minister“.

Și serviciul în raportul către director spune următorul lucru:

„Nu este luabilă în considerare oferta lui Bertolero, însă fiindcă această ofertă este mai puțină de cît oferta Berger, căreia îi dăm preferință noastră, las lucrul la aprecierea d-voastră, domnule Director General și la aprecierea onor. Minister“.

Îată, Domnilor ce conține raportul: o afirmare că din punct de vedere tehnic, din punct de vedere al condițiunilor licitațiunii oferta Bertolero trebuie să fie considerată ca neexistentă și că preferința serviciului este pentru casa Berger; însă fiindcă este diferență de preț, lasă chestiunea preferinței pentru casa Berger la aprecierea dir-ctorului General și Ministerului, fiindcă oferta care ocupa rangul întâi ca preț era înălțată, ca neexistentă.

O lămurire

Dați-mi voe d-lor, să dau lămuriri unui principiu din raportul serviciului respectiv.

Am făcut copii, după acest raport al serviciului, cu avizul directorului, am făcut copii după o consultațiune de ordin tehnic asupra acestui raport, — căci d-lor, — fiind lăsat lucrul la aprecierea ministrului, lucrul devenea ceva mai greu, și am consultat pe un inginer inspector, pe secretarul general al Ministerului, căruia i-am cerut un raport scris, și, amîndouă aceste rapoarte, le-am trimis fiecăruia din colegi pe acasă, ca să aibă timpul să le citească și să reflecteze asupra lor.

Și la aceste rapoarte, la aceste avizuri, am adăugat ceia ce știam eu ca Ministru din ceia ce mi se adusesse la cunoștință.

Și vedeți cît pare de simplă astăzi chestia: De ce n'a fost respins Bertolero de la licitație? De ce a fost primit Bertolero la licitațiune? Dar ministrul nu are absolut nici un rost? Este el un simplu liron de înregistrare? Că chiar dacă a greșit, direcția căilor ferate, chemînd pe un nechemat la licitație, ca din această greșală să se constituie un titlu pentru cel chemat? Ce puteam să fac decît să aduc la cunoștința colegilor, că s'a făcut o greșală.

Dar de unde știam că s'a făcut greșala?

Chestiunea Bertolero este veche în presă. Cîteva luni s'a făcut campanie contra Ministrului de lucrări publice, că ministrul de lucrări publice, sub insistențele Băncii Blank, pregătește un gheșef pentru Bertolero — tot aceleași insinuații și toate cu aceiași valoare morală ca insinuațiile ce le face azi interpelatorul. Un ziari afirmat lunei întregi că totul este pregătit ca acest tunel să fie dat lui Bertolero, care are la spatele lui banca Marmorosch Blank, care bancă are puteri mari pe lângă guvern și în special pe lângă Ministrul lucrărilor publice.

D-lor, am așteptat cu puterea de stăpînire pe care mi-a dat-o Dumnezeu ca faptele să-mi dea dreptate și vă afirm și azi, cum v'am afirmat cu ocazia altei interpelări a aceluiaș deputat, că faptele lui vor da pînă la sfîrșit dreptate, că tot ce am făcut se va dovedi că am făcut bine și în interesul administrației a cărei răspundere o port.

Cine este Bertolero?

Pe cînd se făcea această campanie — după ce se făcuse licitațiunea, după ce anulaserăm chiar licitațiunea — a venit la mine un membru al acestei Camere, care azi e funcționar public, nu mai are mandatul pe care l'avea, imi pare dela jud. Dimbovița, d-l Baranga, care astăzi este secretar-general, — și mi-a spus: vreau să-ți pun la tribună o întrebare: Cum se poate ca direcția căilor ferate, ca administrația a cărei privileghe o ai d-ta, să admită la licitație pe Bertolero, care are un proces asupra unei mituii, care deși, ar fi în absolută, în strînsă legătură cu lucrarea pusă acum în licitație, dar denotă proceduri primejdioase, care sunt obicinuite antreprenorului Bertolero, chemat la această licitație. Cum v'a spus-o d. prim ministru, Bertolero are un proces de calomnie, pentru că a afirmat că a mituit pe inginerul însărcinat cu controlarea lucrării sale dela tunelul Berești.

Denuțați pe care l'făcu d. deputat Baranga era foarte serios. Am spus d-lui deputat: dă-mi întrebarea în scris și am să cercetez. Mi-a lăsat întrebarea în scris, fără s'o mai citească la tribună. Am cercetat. Există acel proces și lucru grav, există un inginerul care era însărcinat cu controlarea lui Bertolero. Voci: Care-i inginerul?

D. A. Badareu.—Gaiu. Puneți-vă în situațiunea administrației care are răspunderea. Astăzi de pe acea bancă mi se aruncă cuvîntul: pentru ce Bertolero a fost invitat la licitațiune? Dar dacă s'ar fi confirmat licitațiunea, și cu Bertolero s'ar fi întimplat ca și la Berești, adică a tunelului să nu se facă în timpul în care era menit să se facă, tunelul să coste mult mai mult de cît era prețul inițial, să se facă fel de fel de suplimente de lucrări, să se acorde fel de fel de despăgubiri, să fie fel de fel de daraveri cu administrațiunea, cîtă răspundere mi s'ar fi pus în spate, cîte acuzațiuni mi ar fi aruncat în față conștiințele ușoare de felul interpelatorului.

Cu un antreprenor de rea credință lupta ministrului este aproape imposibilă. Cît e de ușor, unui astfel de antreprenor să motiveze necesitatea de suplimenta; să provoace dificultăți cu administrațiunea; să ceară schimbarea condițiunilor, într'o lucrare în care poate intra foarte mult neprevăzut, și în care neprevăzutul este relevat către administrație de cel interesat; de însuși constructorul care poate la fine care pas să vie să spuie: s'a arătat un isvor, acest isvor are un debit de apă colosal, trebuie să se schimbe materialul la construcție, să se schimbe grosimea pereților, un nou supliment de cheltuieli, noui expertize, noui cercetări și noui daraveri cu administrația!

Domnilor, dacă se întimpla, ca acest al doilea tunel să nu se facă la timp, prin sistemul acesta, să coste mai mult de cît se apreciasse, și din aceasta să iașă un nou bucluc cu controlorul lucrărilor acestei tunel, nu s'ar fi ridicat de pe acea bancă cineva să mă întrebe, cum ai dat lucrarea unui om cu așa antecedente și acea bancă nu mi-ar fi aruncat în față răspunderea? Nu mi-ar fi spus atunci:

Dar d-ta ai știut cu ce metodă, cu ce sistem de lucru vine Bertolero la tunel? O știi de la Berești. Pentru ce ai încredințat unui om cu așa antecedente o lucrare așa de delicată și de importantă?

Cum s'a procedat

Am adus la cunoștința Consiliului de Miniștri lucrul și am spus în raportul meu Consiliului de Miniștri; sunt două soluțiuni: cea pe care o propune direcția lucrărilor: să optăm pentru oferta Berger; să considerăm oferta Bertolero ca inexistentă; sau să anulăm și această a doua licitațiune. — Aceasta am spus-o în raportul meu și colegii mei cunoscînd toate împrejurările, tot ce se vorbește și tot ce se discută despre oferta Bertolero, au avizat unanim, pentru anulare toți de acord. — Am anulat dar a doua licitațiune.

Ei bine Domnilor, se potrivește faptele așa cum sunt în realitate, cu faptele așa cum le-a spus d-nul interpelator? D-lor, poate să fie vorba de o pornire contra unuia și de o protecțiune pentru alții? În aceste măsuri ministrul lucrărilor publice care e un profan, care poate examina, numai prin cunoștințele sale generale și cu inteligența lui de administrator, ceea ce zic oamenii tehnici, și să-și facă părerea din discuțiunea controverselor dintre oamenii tehnici a procedat în mod precăut? — Cînd ministrul a comunicat colegilor toate rapoartele după ce a ascultat părerile competențelor, cînd a pus în discuțiunea tuturor colegilor toate elementele acestei chestii, a eșit din cadrul administratorului responsabil care e dator să facă tot ce simțul său de administrator și conștiința sa îi zice că este în interesul Statului, și al lucrărilor pe care le administrează?

Specialitatea d-lui Fleva

Aceste sunt faptele, de care Interpelarea a rămas cu totul străină. La urma urmei pe un om cu specialitatea domnului Fleva, mă întreb ce l'interesează faptele? Specialitatea această ați exercitat-o d-le Fleva o viață întreagă, fără să vă încurcați de fapte, pentru că d-vă trebuie un singur lucru: insinuare transformată într'o calomnie, mai străvezie sau mai grosieră, și pentru aceasta nu trebuie stricat capul cu fapte. — Pur și simplu v'ați exercitat obiceiul, ați făcut o nouă insinuare, o nouă calomnie.

Interpelatorul mă bănuște că invoc pretexul apărării intereselor Statului, pentru că am cunoștință că această casă Berger nu ar fi pofit-o nimeni, nu s'ar ocupa nimeni de dînsa, dacă nu ar fi o casă care are la spatele sale o bancă. — Și măcar dacă ar fi Romînească acea Bancă, dar este o bancă străină. — Îată cîte elemente simpatice de aruncat în discuție cîmbătînd un oprobriu!

Casa Berger pretinde interpelatorul n'ar exista, nu s'ar vorbi de dînsa, dacă n'ar exista în București Banca de Credit. — Așa să fie? Acest Berger, d-lor, a făcut un tunel în Svițera, unul din cele mai mari, Tunelul de la Hauenstein de 8 kilometri. — A făcut tunele în Italia, în Austro-Ungaria — toate tunelele cele mai importante — în Germania, metropolitani de la Berlin, canalul Kaiser Wilhelm. Casa Berger, pentru tunele, este o autoritate nu numai în centrul Europei, dar este o autoritate mondială.

Dar toate acestea cunoscute ar putea să servească de substrat ca să lege pe Berger de Banca de credit? Și atunci a-dio Interpelare. Ce să te ocupi dacă Consiliul de Miniștri or dacă administratorul răspunzător s'ar preocupat de faptul cu care din doi am fi mai siguri, cu Bertolero s'au cu ceilalți concurenți, dacă sunt motive serioase ca Berger, care vine imediat ca preț după Bertolero, să fie luat în așa apreciere în cît direcțiunea căilor ferate să ajungă să se pronuțe: opțiunea noastră e pentru Berger. Nu d-lor, legătura casei Berger, de Banca de Credit Romîna e absolut inventată pentru trebuințele insinuațiunii și a calomniei.

Insinuator și calomniator

Lipsa de scrupule a interpelatorului a găsit și fapte pe care să-și sprijine insinuarea, a citat un fapt: Banca de credit, la Iași și o Bancă cu apucături rele pretinde interpelatorul. Banca de credit a fost denunțată cu ocaziunea împîmîntării directorului acestei bănci, că primește comisioane cu ocaziunea licitațiunilor publice și cu ocaziunea aprobării de licitațiuni publice în țara romînească! Cîd-deste calomnie pe calomnie și pretinde că aceste sunt fapte. Interpelatorul mai adaogă, nu e destul faptul că o spune o gazetă? Și e curioasă, această ușurință de la un interpelator pentru care presa n'a fost tocmai dulce, care din contra a avut o presă teribilă, și, d-lor, poate tocmai din acel moment a învățat cum se poate pune durerea în suflare.

Și de ce nu ar clădi pe cancanurile vorbite sau imprimate cînd are cineva deprinderile d-lui Fleva, specialitatea unei întregi vieți.

Dar domnilor, și afirmațiunea pe care a făcut-o d. interpelator că acel cancan de presă n'a fost răsturnat, constituie o curioasă teorie, foarte curioasă teorie. Pentru interpelator a căpătat autoritatea lucrului judecat, o insinuațiune pentru că la timp nu s'a dovedit contra acelei insinuații; născocirea vre unui apăs al condeiului că directorul Băncii de credit ar fi primit un comision cu ocaziunea unei aprobări de licitațiune publică!

Ei bine, dar ce vă îndreptățește să insinuați cîte ați insinuat, chiar dacă dv. ați crede că Băncile au interese cu antreprenorii de lucrări publice?

Ce vă îndreptățește pe d-voastră să faceți insinuarea că dacă un antreprenor are cu cutare Bancă afaceri, apoi numai de cît interesele aceluia antreprenor au să treacă peste interesele proprii ale băncii, să treacă la interesul personal a unor prieteni politici sau, știu eu, chiar a administratorului, a ministrului?

D-lor, aceasta este o pură calomnie, făcută cu o ușurință de conștiință care scoboară demnitatea parlamentului.

Antreprenorii și băncile

Credeți d-voastră, că între antreprenorii de lucrări publice și Bănci pentru prima oară se vede acum că există legături?

D-lor, aci nu știu ce legătură există, și nu cred că există vr'o legătură excepțională, în cît despre Casa Berger, care a făcut de sute de milioane lucrări în Austria, Svițera, Germania, Italia, fără banca de credit, și că această Bancă pentru a o exploata la rîndul său, face orice ca lucrarea să o aibă Berger, ca împrenă apoi să exploateze avutul Statului.

Dacă despre case străine, cu capitaluri mari cum e casa în fruntea căreia se află d. I. Berger, se pot clădi insinuații pe baza legăturii ei cu o Bancă, ce nu se poate spune atunci despre toți antreprenorii din țară, căci absolut toți, au daraveri financiare cu Băncile. Credeți dv. că se poate face la noi vre-o antrepriză publică fără credit?

Credeți că sunt antreprenori la lucrările publice, la drumul de fier, la serviciul maritim, la construcțiunea de școli, sau furnisori la ministerul de război, care să nu mai aibă conturi la vre-una din Bănci?

Și d. Fleva are d-sa atîta putere, și atîta credit public ca să poată împuternici antreprenorii, ca să nu se mai adreseze la Bănci, cînd vor avea de luat întreprinderi de lucrări publice?

Pentru ce dăm în capul antreprenorului cu Banca care îl finanțiază, cînd de 20—30 de ani cel puțin, de cînd avem credit public, mai ordonat, mai sistematizat, toți antreprenorii au daraveri financiare cu băncile?

Ei, Domnilor, aceste sunt lucruri normale. Dar ce este anormal sunt premiile cari se scot din aceste afirmări, cum că casa Berger este o clientă, care împromută creditul ajutor dela Banca de Credit. Dar să presupunem că aceasta ar fi adevărat. Atunci nu trebuie să dai în

Intreprezere nici o lucrare in tara romana... pe unele banci din Cameră, cu însușiri de felul acesta. Credeți dv., că întâia oară se vorbește în țară de bănci ori de societăți cari ar avea interes în lucrări, cari chiar ar face intervențiuni? Dar domnilor, ce credeți dv. că fac toate societățile cu consiliile lor de administrație din care, nu știu dacă interpellatorul are fericierea să facă parte în însă nu am avut fericierea de a face parte din vre-unul, ce credeți că țara nu știe cărui partid îi revine meritul acestei invențiuni a societăților anonime, cu administratori, persoane cu suprafață, cu credit public, pentru ca intervenția lor să fie mai eficace; Societăți și boșii de administrație cari constituiesc chiar o specialitate pentru unele din figurile cari au zămbit la însușirile interpellatorului?

Jesuitismul liberalilor

La interpellator nu mă miră aceasta, dar mă miră captivarea exercitată de interpellator, — pe cât se poate citi pe fețe — pe unele banci din Cameră, cu însușiri de felul acesta. Credeți dv., că întâia oară se vorbește în țară de bănci ori de societăți cari ar avea interes în lucrări, cari chiar ar face intervențiuni? Dar domnilor, ce credeți dv. că fac toate societățile cu consiliile lor de administrație din care, nu știu dacă interpellatorul are fericierea să facă parte în însă nu am avut fericierea de a face parte din vre-unul, ce credeți că țara nu știe cărui partid îi revine meritul acestei invențiuni a societăților anonime, cu administratori, persoane cu suprafață, cu credit public, pentru ca intervenția lor să fie mai eficace; Societăți și boșii de administrație cari constituiesc chiar o specialitate pentru unele din figurile cari au zămbit la însușirile interpellatorului?

Ei, ce este acest jesuitism? Pentru ce să vă scandalizați, și să vă uitați cu gâlgie la aceste însușiri, când dv., mei mult de cit mine, mai mult de cit noi, aveți contact cu credul public, aveți contact cu toți antreprenorii de lucrări, faceți intervențiuni, ori înainte, ori în timpul, ori după terminarea lucrării, în momentul cel mai psihologic pentru un antreprenor, — în momentul lichidării, — din cauza intereselor instituțiilor cari le reprezintăți.

Au aeri unii de pe acele bănci să zică: Interpellator a ridicat o chestiune nouă, originală, de o țărnie extraordinară contra ministrului lucrărilor publice, și a trebuit un guvern ca acesta și un ministru ca actualul ministru al lucrărilor publice, ca să se poată provoca în parlament discuțiuni asupra relațiilor dintre bănci și antreprenori, să oblige pe opoziție să aducă la tribuna astfel de însușiri!

Domnilor, să lăsați jesuitismul. Au mers multă vreme lucrările la voia întâmplării, scotese că nu s'au schimbat încă împrejurările economice și sociale cari au făcut să se creze astfel de lucruri, cari au făcut să se stabilizeze relațiunile și legăturile ca cele menționate de mine. Dar să vă închipuiți dv. că o să admitem noi că poate să existe două măsuri, că însușirile sunt dovezi, că calomniile sunt șegei ucigătoare, tocmai pentru acei cari se știu departe de influențări asupra avertii Statului prin societăți anonime, cu consilii selecționate și tocmai membri acestor consilii să surdă cu mîla și cu îndurare când ni se vorbește nouă despre legătura dintre bănci și antreprizele sau fanitorile publice! Această poză nu vă gâde, nu se poate admite.

D-lor, în cazul ridicat de interpellator, este un act de administrație absolut întemeiat, absolut corect, hotărît, fără nici o preocupare de altceva, de cât de lucrul în sine.

Nimic în fapt nu putea să autorize o conștiință, să greze o însușire și o calomnie pe un așa act administrativ.

Fără umbră de temel în faptele mele, am auzit mai ales dela interpellator bifeli de altfel ori și o să mai aud încă. Le resping și pe cele de astăzi cu toată indignarea, lăud vitorului să lumineze tot mai bine și mai frumos faptele administrației mele.

INSENNARI

Pentru mai multa omenie

În depărtarea viitorului domnește o goană de strălucire pe care ne am de prins s'o iubim și i-am dat numele de ideal. Ideal — luat în înțeles mare — este un punct către care gravitează concepțiile tuturor individualităților înate la oaltă. Și drumul înspre acest ideal — care e progresul — are multe etape și revoluționare și retrograde, condiționându-se prin fraternizări, ori prin dușmăniile de moarte.

Dar ceea ce e necontestat, este acordul tot mai deplin al rașilor de conștiință umană și mersul lor înspre o purtare superioară prin amorul omenesc. Faptele materiale condiționează static și dinamic mentală și vor ajunge cîndva să identifice conceptele pe baza nevoii suprimării nenaturalei inegalității economice cit și pe baza consolidării unității omenilor, putînd exista ca ură numai o ură de clasă și nu o ură de indivizi, ori — absolut în nici un caz — o ură de popoare sau de rasă.

Dar etapele retrograde, ce există în drumul progresului, își consumă barbaria lor și ne desfășoară priveriști sinistre. Adeseori, violente clipe de animalitate ne șoacă în suflet ori ce încredere în desăvîșirea lumii și ne aruncă în prăpastia negativului absolut.

Am rămas, firește, revoltat dar și sîrîrit de întâmplările desfășurate în dimineața Dominiciei din nemș. Cordeane puternice de soluții, jandarmi și poliști păzeau o mină de oameni care se intruniseră să și povestească nevoile și să și împărțiască dorințele. Un fapt cit se poate de natural și omenesc și care mai avea și avantajul a fi perfect legal.

Totuși, o multime nemăsurat de mare, cu mult mai mare ca cei intranți, stătea

gata să se năpustească asupra celor relativ foarte puțini. Atentorii se simteau tari și, tocmai prin acest fapt, erau lași. Căci pentru o idee nu s'ar fi jertfit, dar la o victorie crantă și sigură mergeau orbește. Dacă ar fi simțit pericol pentru ei, ar fi dat înapoi; n'ar fi dat înapoi pentru că nu erau conșinși că apără ceva real. Siguranța țării le aprindea figura și le desezna ochi și gesturi de nebuni. Și dacă n'ar fi fost soldații înarmați, ar fi făcut crima și s'ar fi îmbătat de singele vărsat din inconștința lor.

Tu, popor blind al țării, nu te-ai simțit strivit de durere, când ai ști că, lăsindu-te înșelat de cîțiva oameni mici la suflet, ai arunca mizeria în mijlocul altor oameni de-ai tăi, cu același suflet și aceleași nevoi? Nu-ți iubești tu nevasta și copiii, părinții, frații și prietenii? Ai vroi tu să li se facă vre-un rău? Desigur că nu! Și atunci, poți tu cageta să lași familia fără tată și mame fără copii, fete fără inibiții lor și soții fără barbați?

Curăță-ți glînd, popor ieșan! Tu ai de luptat pentru alte lucruri, mult mai necesare și mai mari.

Nu asculta de alte glasuri, ei sfătuesc-te cu sufletul tău. Sufletul tău e curat, bun și plin de adevăr.

Timpu va nimici pe cei nevrednici, știind să aline pe cel bun și îndărător.

C. R. Ghiulea

INFORMATII

Pentru Iași.—Din creditul de 65,825,000 lei, aprobat pe seama ministrului de Culte, se alocă pentru Iași, următoarele sumi:

- 300,000 lei pentru externatul secundar;
- 231,300 pentru seminariile și laboratoriile universității;
- 80,000 lei pentru școala Centrală de fete;
- 50,000 lei pentru localul bibliotecii centrale;
- 200,000 lei pentru Facultatea de medicină;
- 1,700,000 lei pentru școala normală Vasile Lupu;
- 50,000 lei pentru arhiva statului din Iași;
- 50,000 lei pentru grădina botanică și
- 750,000 lei pentru palatul administrativ.

Un ordin al ministrului de război trimis comandantului corp. IV de armată, aduce la cunoștință că toți acei care au răspuns la ordinul de mobilizare din vara trecută, precum și voluntarii cari au îndeplinit un serviciu obligator în armată și condamnați definitiv pentru contraveniri indifferente de legile la care au contavenit sunt ertați de amenziile care n'au fost încă percepute și pedepșile corporale la care ar fi trebuit se fie supși.

Din cauză că raportul anchetei prietore la studenții cari au luat parte la turbările de Duminică, nu sosesc încă la Senatul Universitar, ședința care urma să aibă loc ieri seara s'a amînat pentru o altă dată.

În urma dolului Curței regale, vizita A. S. R. Prințesa Maria la Dorohoi și Botoșani, unde urma să împartă ajutoare familiilor celor morți în mobilizație, a fost contramandată.

Membrii comitetului societății medico-farmacentice, s'au întrunit aseară și au procedat la constituirea biroului.

După cum am prevăzută, d. dr. Parhon a fost ales președinte.

Celalți aleși sunt d-nii Werner și Conia vice-președinți; dr. Căpîșină, casier, dr. Niescu și Harsenberger secretari; dr. Răteanu bibliotecar.

D. farmacist Th. Jelles a fost ales ca director al clubului, iar d. Conia ca director al salvării.

În ședința de ieri, cu toată împotrivirea d-lor Georget Mîrșescu și dr. Anghelescu, Camera a votat proiectele de lege prin care se înființează pe lângă facultatea de medicină din Iași, catedrele de clinică oftalmologică și genito-urinară.

Senatul a ascultat aseară cu multă atenție o foarte documentată interpellare a d-ului Barileanu, care, cu prilejul cercetării chestiunii așă ziselor cîntii de mocoare „Cormoșiei” a dezlîntut o sumă de abuzuri ce se comit la direcția C. F. R.

D. Barileanu a insistat în special asupra faptului, că legile care garantează autonomia acestei direcțiuni, au fost utilizate spre a face cu neputință de pătruns în misterele acestei mari întreprinderi și că din această cauză, pagubele pentru stat se cifrează la milioane pe an.

E. Barileanu a terminat cîntind o anchetă parlamentară.

D. Al. A. Badareu va răspunde în ședința de astăzi a Senatului.

D. profesor dr. Mezinescu a sosit astăzi în localitate. D-sa se reintorce mine seară în Capitală.

Pentru ridicarea monumentului lui Anrel Vlaicu la Cetățuia-Iași sau mai primit următoarele sumi:

- 95 lei elevii clasei 1—8 a seminarului Veniamin Costache, Iași; 27.20 l. școala normală Cîmpul Lung; 180 l. Vespasian Erbecanu, prim-presedinte Trib. Iași; 200 l. M. Rimniceanu, directorul Porturilor Maritime, Constanța; 60 lei D. colonel C. Langa; 100.75 l. Biurul Vamal, Galați; 15 l. Batalionul 3 Pionieri, Focșani; 20 l. d. D. Onciu, directorul arhivelor statului; 32 l. Liceul Principele Carol, Tulcea; 10 l. Direcția Gimnazului Alexandria; 21 l. Ministerul de Războiu; 40 l. G. Cavadia, proprietar, Brăila; 200 l. d. inginer Tințu, Iași; 40 l. Frații Bloch, București; 32.45 l. Comandamentul I de armată, Craiova; 77.50 Șefal gărei Ploști; 20 l. G. Antonescu, Ploști; 60 l. Societatea de Cultură Macedo-Română; 25 l. Școala Militară artileriei și geniu, București; 93.95 Divizia de Dunăre, Galați; 74.70 Primăria Buzău; 35 l. Societatea de economie Tuzareși, Iași; 60 l. d. Garabet Ciomac, Botoșani; 90 l. Biurul Vamal, Botoșani; 14 l. Regimentul 3 Artilerie Brăila; 387 l. d. dr. Gh. Petrii, profesor universitar, Galați; 210 l. Vama București, Antropozite; 23.70 Regimentul 33 Tulcea; 200 l. Primăria Focșani; 20 l. Ziarul „Romnul”, București; 301 l. N. Rîșnoveanu et. Babeș, București.

La conservatorul de muzică și declamație din Iași sunt vacante catedrele de comedie, contra punct, fagot și compoziție. Candidații de a ocupa aceste catedre în mod provizor vor adresa cererile lor ministrului instrucțiuni pînă la 15 Martie 1914.

Cu începere de la 20 Decembrie între orele 10—12 m. și 3—6 p. m. se vor vinde de către Casa de Scout la sediul casei din str. Gh. Mîrșescu; diferite bijuterii ca: inele, cercei, brațare, ornice, etc.

De la cercurile culturale din județ. — Dămecia trecută s'a ținut ședința cercurilor culturale la școala din Vorovești.

În ședința intimă s'a discutat, „cum poate să se păstreze disciplina și atenția în școală”.

La ședința publică au asistat foarte mulți locuitori. D. judecător Apostol a vorbit despre datorile către suflet și trup și a arătat importanța școlii etc.

Apoi a vorbit de campania anului 1913 cînd a fost momentul principal de a recuștiga țara ceace a fost tot al noastră în trecut.

D. Al. Niță dirigintele școlii, a vorbit despre mijloacele de învățare... cultura pomilor, creșterea vermilor de matasă și altele.

D. căpitan I. Petrovici, numit comisar regal al consiliului de război al corpului IV de armată și d. căpitan Chiriță, numit raportor pe lângă același consiliu, au deus astăzi dimineată cuvenitul jurămint înaintea d-lui colonel Belinschi, președintele consiliului de război.

În vederea înființării a donă școli de gospodărie în comunele rurale, ministrul instrucțiunii a cerut revizoratului școlar, să-i comunice care comune rurale au o populație mai mare, pentru ca la una din donă comunele cu populație mare să se înființeze una din acele școli.

Școlare. — Pentru examenul de capacitate al fetelor s'au prevăzută mai multe modificări ca grupele să fie întocmai ca la băieți.

S'a propus modificarea legii primare că să poată intra pentru o treime de locuri și licențiați în litere și științi în urma unui examen oral de capacitate și de practică pedagogică.

S'a prezentat proiectul de lege pentru organizarea învățămîntului în Cadri-later.

Inaugurarea școlii de agenți sanitari are loc Duminică oara 11 a. m. cu o deosebită solemnitate. Invitațiile s'au trimis astăzi.

Sub patronajul d-ului profesor Gh. Scorpan, elevii clasei a VI-a moderne, de la liceul național, au organizat pentru Duminică seara 22 Decembrie o mare producție în sala acelu liceu.

Membrii corporației constructorilor au fost convocați pentru Duminică 22 Decembrie, spre a alege comitetul acestei breșe.

Consiliul de războiu. — Astăzi dimineată consiliul de război al corpului IV de armată s'a întrunit în ședință fiind la ordinea zilei mai multe procese. Consiliul era compus din d-nii colonel Belinschi, comandantul reg. 16 Suceava, președinte, maiorii Piperescu, Calmuschi, și căpitanii Anastasiu și Papastopol, membri; comisar regal d. căpitan Petrovici, grefier d. Poroinănu.

La ordinea zilei au fost următoarele procese: Dioghenide Vasile soldat din reg. 13 Ștefan cel Mare, pentru dezertare în timp de război; Olteanu Ștefan din reg. 16 Suceava, idem; Gribincel Vasile, din reg. 15 Războeni, idem; Dimbu Ioan din acelaș regiment, idem; A. Floarei Grigore, din acelaș regiment, pentru dezertare repetată; Lungan Ion, din reg. 27 Bacău, idem; Virlan Costache din batalionul 4 Vinători și Lupeș Vasile, idem, tot pentru dezertare repetată și risipire de efecte.

CONCERTUL RUS

Mult trimbițatul concert al celor 5 celebriți din Rusia, a avut loc la Teatrul Național în sara de 16 c.

Publicul, deși nu prea a dat navala cum dădea mai înainte de 48, pe cînd veneau boscarii din streinatate, ca bună oară de la Bender, Cernăuți, Brașov, Varna, etc., totuși în urma reclamei americane și cu litere roșii care bătea la ochi, cu titluri de Pime-primadone și profesori din Praga, Moscova și Odesa, văzînd și prețuri ca la Sarah Bernard, plus un program alt de variat, de curiositate s'a prins. În fine, concertul se începe și avem fericierea, ca să nu zic altfel, să auzim pe celebra Primadona de la Opera din Odesa, d-na Olimpia Grozowska, care ne cîntă în rosește, o limbă care numai pentru muzică nu se pretează din cauza aglomerației de consonante; apoi ce glas oribil, ce expresie, ce falșități, într'un cuvînt îți făcea impresia că ai în față o lipovancă, ce stă vana la poartă, clătă din gură și n'pauze muzicale mălîncă sîmîntă de bostan.

Tenorașul Odarcenko, ar fi foarte bun într'un cor bisericesc. Observînd însuceșul său din partea I a a programului, și-a închipuit că el cîntă muzică prea serioasă pentru un public profan în artă și în partea II-a a dat o lovitură de teatru, îngăimînd frumoasa nouată „La donna e mobile”, cîntec, care poate la Kișinău să fie nou și să placă, dar care la Iași nici flășnetarii nu-l învîrtesc.

De pianistul Jean Jadovsky, prof. din Moscova, ce să mai zic? Nu mai vorbesc de prezența sa, care n'a produs de cît ilaritate în public, dar auzindu-l cîntînd din pian, îți făcea impresia că ai în față un actor lăut' un rol de pianist, care și bălăbănește în zadar minile pe clape așteptînd să cînte cineva la piano între culise.

Lumea făcea haz în aslă, iar celebrul profesor bătea în piano mai rău ca cu cutul. Bine a făcut impresarial că l'a suprimat din partea II a programului.

Unii susțineau că ar fi bolnav, alții că ar fi în stare de ebrietate... știindu-l că vine din Rusia.

Singurul număr care a mai gîșra puțin prea urta impresie lăsată de cele 3 celebriți mai sus citate, a fost acel al violoncelistului Hontz care deși n'avea un bun instrument și alegerea buciților nu prea a fost meritorie pentru tehnica violoncelului precum și ca acurateța nu era tocmai cristă, areuș nu tocmai fin, totuși a produs efect în public, cîntînd vre-o 2 cantolene, cu oare care muzicalitate și simț.

Ton mare, dar forțat. Se vede că-i este dat țării ca după regatul Bursac, să nu mai auză un bun violoncelist.

Acompaniatorul Manceal a fost binișor nu suferă comparații cu Jean Jadovski. În fine, făcînd abstracție de violoncelist, toate celelalte celebriți sunt sfătuite să nu mai concerteze prin România neavînd un public care ar putea aprecia talentul lor, ei să facă turneuri numai prin Basarabia și anume: Bender, Cahul, Scalenii-Roși, Kișinău, într'un cuvînt de la Nistru pînă la Prut.

(35) Sîhemol

E probabil că congresul notarilor va avea loc la Teatrul Național. În acest caz, va avea loc numai cite o ședință pe zi, de la orele 8 dimineată pînă la 1 după prînz.

Pînă în acest moment 1000 de notați s'au înscris pentru participarea la congres.

Curtea de Apel, secția I-a, s'a pronunțat aseară în procesul trusturilor, admitînd proba cu mărturi, cerută în subsidiar, de d. M. Figer.

În urma explicațiilor date de brutari, cari au prezentat bilanțeta exactă a cheltuielilor ce au administrația comunală a consimțit, ca să se vindă pîinea pe prețul de 55 bani donă chilogram.

Administrația a mai pus în vedere brutarilor, că vor fi strict supravegheați, pentru a nu da lipsă la cîntar.

Vineri seara are loc o ședință a consiliului sanitar superior.

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ȘI VIILOR A. A. BADAREU

IASI.—Strada I. C. Brătianu 185
Telefon. Serviciu la domiciliu.

Aduce la cunoștința Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum: Unt pentru masă și pentru gătit, smîntîță centrifugată, diferite brînzături de oi, producție de toamnă în burduși și în putini; cașcaval de pentelen, cașcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce și ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de șveitzer, roquefort, gervais. — Jambon salam sibiin, ghiudem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vind sub prețul pieței.

De asemenea vinurile naturale albe și negre se vind cu litru și în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum și deliciosul vin spumos.

Serviciul ireproșabil

Societatea de electricitate din Iași, va fi rogată să acorde gratuit lumina electrică cheltuită la serbarea dată de „Pinea saraicilor” la profitul societății.

Mine după amiază comisiunea compusă din d-nii D. Alexandrescu, V. Arion, Peretz și Melic, va examina la examenul al II-lea de doctorat pe d. I. Economu.

Prin licitație publică s'a adjudecată asupra d-ului N. Dăncilă exploatarea pădurei Păltiniș (jud. Dorohoi) și asupra d-ului N. a Dăscăliței și Horga, pădurea Cordăreni, același județ.

Pentru pădurea Aroneanu, nu s'a prezentat nici un concurent.

Sîmbătă 21 Decembrie crt. are loc în sala Școlii Cultură din strada Mîrșescu Concertul dat de D-ra Penelopa Abramovici absolventa Conservatorului (clasa d-lui I. Sibianu) cu concursul d-lor I. Sibianu și N. Teodorascu profesori și Solo Clecner.

Din pricină că nu s'a putut instala la timp lanternă magică conferința anunțată a se ținea la cercul didactic în ziua de 14 Decembrie a. c. ora 5 jum. p. m. de către d. I. Bucovineanu, despre Jocurile Olimpice de la Stockholm, cu proiecțiuni, ea va avea loc Joi, 19 Decembrie a. c. la acelaș oră și în acelaș local.

Înăugurarea noilor pavilioane construite la ôpicul Galata, se va face Duminică dimineată 22 Dec. în prezența episcopilor casei sf. Spiridon.

„Romanul unei fete sărace” este titlul unui volum ieșan, ale cărui capitole captivante și senzaționale se perindă în jurul nenorocirei și suferințelor „Aniei Loster”. Prețul 30 bani.

Diverse întâmplări

— Acum cite-va zile a fost arestat de jandarmi, numitul Gheorghe D. Lazăr, un vestit hoț de vite.

— Făcîndu-se cercetări, s'a descoperit în sarcina sa un număr de peste 30 de fururi, parte comise în județul Iași, iar parte în județul Botoșani.

— Astăzi dînsul a fost înaintat parchetului.

— D. Neculai Andrieș a fost numit copist la prefectura județului Iași.

— Parchetul a fost înștiințat că eri copilul Gh. Tanasă de 14 ani, din comuna Vlădeni, jucîndu-se cu o armă încărcată această, a luat foc și l'a lovit în abdomen.

— Fiind transportat la spitalul Sft Spiridon, astăzi noapte a facet din viață.

— În urma mai multor plîngerii adresate de locuitori cum că li se fură numeroase vite, compania de jandarmi punîndu-se în urmărire, a reușit să deosepere în comuna Poeni o bandă de hoți de vite, compusă din Ion Brîlădeanu, Alexu Belici și Costache Zaharia, care în-aveau legături întinse cu alți hoți din județul Făciu.

— După ce au fost arestați și cercetați la Iași, au fost trimiși sub escortă la Fălcium pentru a se continua cercetările și acolo.

CURA — Cea mai rațională de
UNT DE PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și WERNER
pentru ADULȚI și COPII —
e numai acela cu:

UNT DE PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și WERNER
Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la mai multe expozițiuni din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.

Unt de Pește Iodoferrat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra Anemiei, inflamațiunilor osoase, scrofuloza, chinduri, inclinațiuni spre tuberculoză, guta, reumatism. E un puternic nutritiv pentru persoane slăbite precum și un excelent tonic la reconvalescenții sifilitici.

Pentru copii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntre-cut reconfortant. Costul unei sticle de un chilogram 6 lei, la care se adăogă porto.

Unt de Pește Iodoferrat cu fosfor e un medicament special pentru copii rachitici spre a le întări oasele și un tonic prin excelență în perioada creșterii copiilor, în stările limfatice și a studiului pubertăței.

Costul unei sticle de jumătate kilogram 3 lei 75 bani, la care se adăogă porto.

Depozitul gen. la farmacia I. WERNER, furniz. Curței Regale Iași.
Pentru București: la Drogueria I. Zaharia str. Lipscani No. 35. Pentru Craiova: la Farmacia Ed. Konteschweller.

Cererele din provincie se execută prompt contra ramburs.

BAZARUL DE VANZARE al produselor industriei naționale

Iași.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iași

Mare depozit complet asortat cu toate
produsele următoarelor fabrici.

„Țesătura—, Iași” Societate anonimă

Tot soiul de Țesături de bumbac,
uniforme școlare, doguri, diverse
americani, chifoane, barcheturi, Pin-
ză de casă.

Malteza, zefiruri, ațică, pânză
pentru cizmari.

„MOLDOVA” Societate anonimă

pentru industrie de tricotaie—Iași

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva” Iași

Parfumuri, Săpunuri de toalete și
Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a Industriilor „Textile”—Iași

Șireturi pentru ghete, șireturi
pentru rochii de bumbac și lână,
sutase de bumbac, lână și mătăasă.
Urechi de piele și cizme. Bețe tri-
colore și fașe de Botez. Fîtil de
lampă și de scaparat. Bețe pen-
tru covoare. Șireturi de metal,
șireturi pentru haine de bumbac
și lână, negre și colorate. Șireturi
de corsete. Chingi pentru tapițeri și
chingi gata cu cătărăni pentru cai.

„BOROBANȚUL”

Fabrică Națională de produse
textile

Max I. Schapira—Ploiești

Postavuri, Pături militare, Po-
stavuri și Pături de comerț. Di-
mie, Flanele de Brașov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ȘALURI DE LÂNĂ

NEURALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERTENȚELE HAPURILOR MOUSSETTE asigură și înducă
nevrozele cele mai grele de tîmpanit, Migrenă, Găgăneală, Setaie,
Mialgii reumatice acute și durabile, cefalee, etc. și altele celor
mai remedi.

ADVERTENȚELE HAPURILOR MOUSSETTE trebuie luate la masă, în
cîmă de d'antăia să se lua 3 hapuri: unul dimineața, unul la deose, și unul
la cîmă, sîră. Dacă bolnavul n'a simțit vre-o ușurare, va lua 4 hapuri a doua
oară dimineața, unul la deose, și unul la cîmă, sîră. Nu trebuie să se ia mai
deose de cît 4 pe zi.

Se cîmă: Les Laboratoires Pharm. MOUSSETTE de CLIN & Co, de PARIS,
cîmă se potă găsi în toți Droghiștii și Farmaciile

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA „LA INGER”

Iași.—Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele,
cît și Onor. Public, că, cu ocazia Sft.
Sărbători a mărit Magazinul său și
i-a sosit un Mare transport de
Gramofoane, reputata marcă Inger
preum și Parlofoane fără goarnă
incepînd de la Lei 35 pînă la 700.

Asemenea a
primit

25,000

plăci, ince-
pînd dela 2

pînă la 35 Lei busata, cu ultimele noutăți
ca: Dansuri, Opere și toate operetele noi,
cîntate de artiștii trupăi „Grigoriu”, precum

și Plăci speciale cîntate de celebri artiști ca

Carusso, Tita Rufo, Tamgva etc.

Vast asortiment de Instrumente muzicale, Mașini de cusut
Biciclete, Arme de vînat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice
Pendule, Mobile de lemn și fer etc.

Vinde și cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Fillala. — Pașoani str. Mare
Suoursala. — Codăești, Jud. Vaslui

250!

ECONOMIE

prin întrebuintarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA” București

Dacă doriți să fiți bine serviți,
vizitați

Renunța croitorie Bărbătească
și Uniforme școlare „LA BU-
CUREȘTEANU”

S. D. MEISNER

— Mastru croitor —

fost șef de atelier la cele mai repute
croitorii din București

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de
Sal. Wachtel).

Unde se lucrează Bine și mai Eftin
ca ori unde

„Grolală Elegantă”

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme
Școlare cu prețuri reduse.

La Aberman

Strada Ștefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea știe
Că magazinul ideal
Care în delicatose
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna i asortat
Mulțumind pînă și gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin și icre negre
Sardele, ori și ce cutii,

Jambon de Praga și pastrămuri
Coloniale cum doriți
Dacă i tîrguit odată
Tot mereu o să veniți

Cît despre băuturi v'asigur
În modul cel mai amical
Căci nu au, v'au spus pe cîinste
În bunătaie n'au rival

Vinuri vechi și noi, butelii
Și cu litru se măsoar
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător!

Cogneacuri, romuri și liqueruri
Champanie, mărci care doriți
La Aberman găsiți de toate
Ca să fiți prea mulțumiți.

Și-acum vreți să știți misterul
Mărfurilor aci puse?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu prețuri mici, foarte reduse!

7 ANI DE SUCCES

CINEMATOGRAFUL

PATHE FRERES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentatii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele și Sărbătorile

MATINEURI LA 3

La reprezentațiile noastre iau parte toți corifeii marilor teatre
din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca:
Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre,
Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘTIINȚIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENȚILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele însuflețite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se
întîmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinema-
tografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

În luna de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina
Trajan, anume aranjată pentru Reprezentații cinematografice

7 ANI DE SUCCES